

**КОНЦЕПЦІЯ «БЕЗПЕЧНА
ШКОЛА ПОЛТАВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ»**

**Департамент освіти і науки Полтавської обласної військової адміністрації
Головне управління ДСНС України у Полтавській області
Головне управління національної поліції в Полтавській області
Управління поліції охорони в Полтавській області
Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області
Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського**

КОНЦЕПЦІЯ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

Полтава - 2022

*Схвалено вченою радою Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського
та рекомендовано для поширення
(протокол 2 від 07.09.2022 р.)*

Концепція «Безпечна школа Полтавської області» / Л. В. Литвинюк (кер. роб. групи) / ПАНО ім. М. В. Остроградського, ГУ ДСНС України у Полт. обл., ГУ НП в Полт. обл., УПО в Полт. обл., ГУ Держпродспоживслужби в Полт. обл. – Полтава : ПАНО, 2022. – 51 с.

У Концепції «Безпечна школа Полтавської області» викладено, систематизовано та актуалізовано у відповідності із викликами війни та післявоєнної відбудови 4 компоненти шкільної безпеки: фізична безпека (пожежна безпека, поводження при виявленні вибухонебезпечних предметів, цивільний захист, попередження травматизму та безпека організації освітнього процесу, безпека інклюзивного середовища); послуги з харчування та дотримання медичних вимог, психологічна та інформаційна безпека. Концепція містить перелік заходів, що мають бути здійснені в закладах загальної середньої освіти відповідно до чинних нормативних документів, із визначенням відповідальних за їх реалізацію.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА КОНЦЕПЦІЯ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»	4
РОЗДІЛ 2. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ І ЗАВДАНЬ КОНЦЕПЦІЇ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»	8
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»	10
ФІЗИЧНА БЕЗПЕКА	10
Пожежна безпека	10
Поводження при виявленні вибухонебезпечних предметів	16
Цивільний захист	16
Попередження травматизму та безпека організації освітнього процесу	19
Безпечне інклюзивне середовище	25
ПОСЛУГИ З ХАРЧУВАННЯ ТА ДОТРИМАННЯ МЕДИЧНИХ ВИМОГ	29
ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА	38
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА	47
УКЛАДАЧІ КОНЦЕПЦІЇ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»	50

КОНЦЕПЦІЯ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

РОЗДІЛ 1. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Концепція «Безпечна школа Полтавської області»

Неспровокована агресія росії проти України, що вилилася у повномасштабну війну стала визначальним фактором у організації освітнього процесу. Питання безпеки учнів під час їхнього перебування в закладі освіти отримало нові актуалітети і ще більше пріоритезувалося. У Національній стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі, схваленої Указом Президента України від 25 травня 2020 року № 195/2020, зазначається, що «формування безпечного та здорового освітнього середовища сприятиме кращій реалізації інтелектуального, фізичного, соціального та емоційного розвитку учнів, їх потенціалу, а також матиме позитивний вплив на стан громадського здоров'я, економіки та демографії в цілому в Україні». В умовах повномасштабного вторгнення Росії в Україну питання безпеки закладів освіти набуває найвищого рівня гостроти.

Розроблення концепції «Безпечна школа Полтавської області» обумовлене потребою у формуванні та підтримці в закладах загальної середньої освіти освітнього середовища, спрямованого на забезпечення максимальної захищеності, комфортності перебування здобувачів освіти та працівників закладу у приміщеннях і на території школи, збереження їхнього життя та здоров'я в умовах війни та післявоєнної відбудови.

Реалізація поставленого завдання передбачає чітке визначення норм і правил, з якими мають бути обізнані та яких дотримуватимуться всі учасники освітнього процесу й відвідувачі закладу; системних та узгоджених дій стейкхолдерів освітньої діяльності, реалізації в закладах загальної середньої освіти комплексу відповідних заходів із фізичної безпеки (пожежної безпеки, поводження при виявленні вибухонебезпечних предметів, цивільного захисту, попередження травматизму та безпеки організації освітнього процесу, безпеки інклюзивного середовища); якісного, повноцінного та корисного харчування; виконання медичних вимог; психологічної та інформаційної безпеки.

Майже всі будівлі закладів загальної середньої освіти є об'єктами з масовим перебуванням людей, відповідно, виникнення у них пожеж створює підвищену загрозу життю та здоров'ю, які згідно зі ст. 3 Конституції України визнаються найвищою соціальною цінністю.

На сьогодні основними проблемними питаннями у сфері забезпечення протипожежного захисту в закладах загальної середньої освіти є: відсутність (або непрацездатний стан) систем протипожежного захисту, незадовільне утримання шляхів евакуації, порушення при влаштуванні електричних мереж та обладнання, відсутність (або непрацездатний стан) систем внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання, первинних засобів пожежогасіння тощо.

Головне управління ДСНС України у Полтавській області з 2016 року 63 рази зверталось до Полтавського окружного адміністративного суду з позовними заявами про застосування заходів реагування у вигляді повного або часткового зупинення експлуатації будівель і споруд закладів загальної середньої освіти області, через порушення вимог пожежної безпеки, що створюють реальну загрозу життю та здоров'ю дітей і працівників закладу освіти.

Згідно з нормами Кодексу цивільного захисту України, Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138, забезпечення працівників і дітей (учнів, студентів) закладів освіти засобами колективного захисту (об'єктами фонду захисних споруд) належить до повноважень керівників таких закладів. В особливий період нарощування фонду захисних споруд здійснюється шляхом будівництва швидкоспоруджуваних захисних споруд або облаштування найпростіших укриттів.

Відповідно до територіальної складової загальнодержавного електронного обліку захисних споруд цивільного захисту 153 заклади загальної середньої освіти області мають захисні споруди цивільного захисту. При цьому на сьогодні за результатами оцінки стану в готовності до використання за призначенням перебувають 130 споруд, в яких можливе укриття близько 14% учасників освітнього процесу.

Реалізація комплексних заходів Концепції надасть можливість створення безпечних умов для всіх учасників освітнього процесу, які вимагає стаття 53 Конституції України, стаття 23 Закону України «Про Національну поліцію», статті 5 Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», пунктів 4 Положення про Національну поліцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877, виконання доручення МВС України від 08.02.2021 № 14/38 щодо виконання Плану заходів з реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища на 2021 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 р. № 1668-р.

Реалії воєнного стану не виключають традиційні негативні прояви у дитячому середовищі:

- тютюнокуріння в громадських місцях (ст. 175¹ КУпАП);
- розпивання алкогольних напоїв у громадському місці (ст. 178 КУпАП);
- доведення неповнолітніх осіб до стану сп'яніння (ст. 180 КУпАП);
- продаж пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв або тютюнових виробів особам до 18 років (ч. 2 ст. 156 КУпАП).

Порівняно з минулим роком вдвічі зросла кількість випадків отруєння дітей алкогольною продукцією та не встановленими речовинами. Для боротьби з цим явищем заходів поліції недостатньо, адже цю проблему необхідно долати спільно з батьками, соціальними службами, органами освіти та представниками громад.

За результатами проведеного моніторингу встановлено, що у порівнянні з 2019–2021 н. р. кількість звернень до працівників психологічної служби (практичних психологів та соціальних педагогів) закладів освіти області збільшилася. Необхідне підвищення правової обізнаності та правосвідомості учнів та їх батьків (законних представників) у розмежуванні категорій «насильство», «агресія», «булінг», «конфлікт» та підборі адекватних ситуації способів вирішення як представниками правоохоронних органів, так і заявниками.

Збереження та підтримка здоров'я учнів і працівників освіти водночас залежить від забезпечення в закладах загальної середньої освіти якісного, повноцінного та корисного харчування, формування культури безпечної поведінки та дотримання санітарно-гігієнічних норм.

Концепція ґрунтується на нормах і положеннях Конституції України, Конвенції про права дитини, Кодексу цивільного захисту України, законів України «Про освіту» від 5.09.2017 р. № 2145-III (зі змінами); «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. № 463-IX (зі змінами); «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами); «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР (зі змінами), «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, один із батьків яких загинув (пропав безвісти), помер під час захисту незалежності та суверенітету України» від 05.11.2020 р. № 978-IX; «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 01.06.2000 р. № 1768-III (зі змінами); «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII (зі змінами); «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення безкоштовним харчуванням дітей внутрішньо переміщених осіб» від 16.01.2020 р. № 474-IX; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18.12.2018 р.

№ 2657-УІІ; «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» від 15.03.2022 №2126-ІХ; Указів Президента України «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі» від 25 травня 2020 р. № 195; « Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки» від 28 грудня 2021 року № 685/2021, №447/2021, «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України», Постанов Кабінету Міністрів України: «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» від 24.03.2021 р. № 305; «Про затвердження Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти» від 20.01.2021 р. № 31; «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» від 26.06.2013 р. № 444; «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15.09.2021 р. № 957 (зі змінами), Наказі МОН України «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» від 28.03.2022 № 274 та інших нормативних актах.

При розробленні Концепції «Безпечна школа Полтавської області» враховано положення концепції «Безпечна і дружня до дитини школа», підготовленої в рамках Меморандуму про співпрацю між Міністерством освіти і науки України, Представництвом дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) та у партнерстві з громадськими організаціями «Дитячий фонд Здоров'я через освіту» та «ЛаСтрада Україна», «Абетки для директора. Рекомендацій до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти» (2021), обласної програми «Розвиток освітнього простору Полтавщини» на 2021–2025 роки, якою передбачено вдосконалення планування та супроводу фінансово-господарської діяльності, матеріально-технічного та методичного забезпечення контролю дотримання безпечних умов організації освітнього процесу в закладах і установах освіти, що перебувають у спільній власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, а також закладах і установах освітньої галузі в цілому; використано інструктивно-методичні матеріали щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності (Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 11.07.2022 № 1/7707-22 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану»).

РОЗДІЛ 2. Визначення мети і завдань Концепції «Безпечна школа Полтавської області»

Мета Концепції полягає у визначенні заходів щодо фізичної безпеки, якісних послуг із харчування, виконання медичних вимог, психологічної та інформаційної безпеки, які мають бути здійснені в закладах загальної середньої освіти Полтавщини згідно з чинним законодавством і визначеної в ньому відповідальності в умовах війни та післявоєнної відбудови, що допоможуть засновникам, педагогам і батькам планувати роботу, забезпечувати якість освіти, вчасно вносити корективи в діяльність закладу освіти.

Реалізація Концепції «Безпечна школа» надасть можливість вирішити такі завдання:

1. Унеможливити доступ сторонніх осіб до закладів загальної середньої освіти, які можуть заподіяти учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди.
2. Запобігти виникненню та забезпечити своєчасне оперативне реагування у випадку пожежі чи надзвичайних ситуацій у закладі освіти.
3. Забезпечити працівників і дітей закладів освіти засобами колективного та індивідуального захисту.
4. Попередити випадки ненавмисного травматизму здобувачів освіти та працівників закладів, проявів фізичного насилля серед учнів.
5. Забезпечити організацію якісного та корисного харчування в закладах загальної середньої освіти.
6. Підвищити рівень обізнаності учасників освітнього процесу щодо збереження їхнього життя та здоров'я.
7. Створити в закладах освіти умови для реалізації особистісних потреб учасників освітнього процесу та збереження їх психічного здоров'я.
8. Забезпечити доступність психологічної допомоги учасникам освітнього процесу, зокрема, в кризових ситуаціях та дітям, які пережили психотравмуючі події.
9. Створити в закладах освіти систему захисту учасників освітнього процесу від будь-яких форм насильства та дискримінації, явищ булінгу (цькування).
10. Запобігти потраплянню учасників освітнього процесу у ситуації торгівлі людьми.
11. Створити в закладах загальної середньої освіти безпечне інклюзивне середовище.
12. Підвищити рівень інформаційної стійкості учасників освітнього процесу щодо дезінформації та інформаційної пропаганди.

13. Забезпечити здійснення ефективного контролю адміністрації закладу освіти за виконанням вимог щодо створення в закладах безпечного освітнього середовища.

14. Забезпечити системи захисту закладів освіти, їх учнів, працівників і відвідувачів під час навчання, інформування батьків про освітній процес та відвідування школи їхніми дітьми. Зокрема, кожний заклад освіти має отримати наступні компоненти:

- турнікети: якісне обладнання для реалізації пропускної системи вхід / вихід;
- сервер школи: потужні комп'ютери для роботи необхідного програмного забезпечення, призначеного для автоматизації освітнього процесу у школі та інформування батьків;
- відеонагляд: встановлення відеокамер у школі, зображення з яких передається на комп'ютер охоронця та відповідні сервери;
- документи: електронний учнівський квиток, перепустки співробітників, тимчасові перепустки;
- sms / email повідомлення: інформування батьків про навчання та відвідування за допомогою sms / email повідомлень.

Необхідно врахувати, що ефективність забезпечення в закладах загальної середньої освіти Полтавської області безпечного освітнього середовища потребує, перш за все, законодавчого врегулювання питання охорони закладів, визначення єдиних державних вимог щодо надання школам кваліфікованих охоронних послуг, а також виділення коштів із державного та місцевих бюджетів на здійснення відповідної охорони, можливостей для забезпечення норм пожежної безпеки, організації заходів цивільного захисту тощо.

Концепцію програми «Безпечна школа» Полтавської області розроблено працівниками Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського, Головного управління ДСНС України у Полтавській області, Головного управління Національної поліції в Полтавській області, Управління поліції охорони в Полтавській області та Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області.

РОЗДІЛ 3. Напрями діяльності та заходи реалізації концепції «Безпечна школа Полтавської області»

Заходи в ЗЗСО	Підстави (закони, нормативні документи)	Відповідальний
ФІЗИЧНА БЕЗПЕКА		
ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА		
Забезпечення технічно справного стану електричних мереж та обладнання	<p>«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697;</p> <p>«Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 р. за № 1229/29359;</p> <p>«Правила улаштування електроустановок», затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 24.07.2017 р. № 476, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31.01.2017 р. за № 132/30000;</p> <p>«Правила технічної експлуатації електроустановок споживачів»,</p>	Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/

	<p>затверджені наказом Мінпаливенерго України від 25.07.2006 р. № 258, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 р. за № 1143/13017 (у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 13.02.2012 р. № 91);</p> <p>«Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджені наказом Держнаглядохоронпраці від 09 січня 1998 р. № 4, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 10.02.1998 р. за № 93/2533.</p>	
Забезпечення технічно справного стану систем та приладів опалення	<p>«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697;</p> <p>«Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 р. за № 1229/29359.</p>	<p>Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/</p>
Забезпечення наявності та технічного обслуговування первинних засобів пожежогасіння	<p>«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ</p>	<p>Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та</p>

	<p>України від 30.12.2014 р. № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697;</p> <p>«Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 р. за № 1229/29359;</p> <p>«Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23.02.2018 р. за № 225/31677.</p>	<p>його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/</p>
<p>Утримання у належному стані шляхів евакуації</p>	<p>«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697;</p> <p>«Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 р. № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України</p>	<p>Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/</p>

	08.09.2016 р. за № 1229/29359; ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги».	
Наявність та утримання у працездатному стані систем протипожежного захисту	«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 р. № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697; «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 р. за № 1229/29359; ДБН В.2.5-56:2014 «Системи протипожежного захисту»; ДСТУ 9047:2020 «Системи протипожежного захисту. Настанова з підтримання експлуатаційної придатності».	Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/
Наявність і підтримання у працездатному стані джерел зовнішнього та внутрішнього протипожежного водопостачання	«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697; «Правила пожежної безпеки для	Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/

	<p>навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 р. № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 р. за № 1229/29359; ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»; ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво»; «Інструкція про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання», затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.06.2015 р. № 696, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.07.2015 р. за № 780/27225.</p>	
<p>Проведення та підтримання у відповідному технічному стані вогнезахисної обробки дерев'яних будівельних конструкцій</p>	<p>«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697; «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України»,</p>	<p>Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/</p>

	<p>затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 р. за № 1229/29359;</p> <p>«Правила з вогнезахисту», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26.12.2018 р. № 1064, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 14.03.2019 р. за № 259/33230.</p>	
Навчання з питань пожежної безпеки	<p>«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 р. № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697;</p> <p>«Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08.09.2016 р. за № 1229/29359.</p> <p>«Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 444.</p>	<p>Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/</p>
Співпраця закладів освіти із представниками профільних відомств щодо підвищення поінформованості населення з	<p>«Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом</p>	<p>Власник (засновник) або уповноважені ними</p>

<p>питань пожежної безпеки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • активізація просвітницької роботи серед учасників освітнього процесу щодо підвищення поінформованості з питань пожежної безпеки; • запровадження просвітницької кампанії серед широкого кола громадськості щодо питань пожежної безпеки; • розробка алгоритму дій щодо оперативного усунення порушення вимог пожежної безпеки у кожному окремому ЗЗСО з розмежуванням обов'язків між власником (засновником) або уповноваженими ним органами, балансоутримувачем та керівником закладу освіти. 	<p>Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.03.2015 р. за № 252/26697; «Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», затверджений Постановою КМУ від 26.06.2013 р. № 444.</p>	<p>органи, балансоутримувач, керівник ЗЗСО</p>
<p>ПОВОДЖЕННЯ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ</p>		
<p>Залучення представників ДСНС для проведення роз'яснень дітям та працівникам щодо правил поведження при виявленні вибухонебезпечних предметів</p>	<p>Стандартна операційна процедура 12.10/ДСНС «Навчання населення ризикам, пов'язаним із поведженням з вибухонебезпечними предметами», затверджена Головою ДСНС 04.03.2020 та введена в дію Окремим дорученням Голови ДСНС від 04.03.2020 №В-32</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>
<p>ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ</p>		
<p>Виконання керівних документів для закладів освіти та установ системи освіти України щодо цивільного захисту</p>	<p>Кодекс цивільного захисту України Закони України: «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 р. № 964-IV; «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р. № 389-VIII; «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» від 21.10.1993 р. № 3543-XII;</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>

	<p>Постанови Кабінету Міністрів України: від 9.01.2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту» (із змінами); від 26.06.2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»; Наказ МОН України від 21.11.2016 р. № 1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту»</p>	
<p>Розроблення планів діяльності у сфері цивільного захисту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • План реагування на НС; • План евакуації 	<p>Кодекс цивільного захисту України; Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 626 «Про затвердження Порядку розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту»; Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій»</p>	Керівник ЗЗСО
<p>Забезпечення персоналу та учнів закладів освіти засобами колективного захисту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проведення інвентаризації (уточнення) об'єктів наявного 	<p>Кодекс цивільного захисту України; Порядок створення, утримання фонду захисних споруд цивільного</p>	Власник (засновник), керівник закладу освіти

<p>фонду захисних споруд цивільного захисту;</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначення потреби в укритті; • наявність облікових документів на ЗС ЦЗ; • розроблення документації ЗС ЦЗ; • створення умов щодо забезпечення готовності фонду ЗС ЦЗ до використання за призначенням 	<p>захисту та ведення його обліку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138; наказ МВС від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 р. за № 879/32331; Додаток до листа ДСНС від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 «Рекомендації щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та дітей (учнів, студентів) закладів освіти»; ДБН В.2.2-5-97 «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту»</p>	
<p>Забезпечення персоналу та учнів закладів освіти засобами радіаційного та хімічного захисту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наявність засобів індивідуального захисту органів дихання; • наявність погоджених обсягів забезпечення засобами радіаційного та хімічного захисту; • забезпечення засобами радіаційного та хімічного захисту працівників служб і формувань цивільного захисту; • стан утримання наявного майна радіаційного та хімічного захисту; • наявність планів видачі засобів радіаційного та хімічного захисту 	<p>Кодекс цивільного захисту України; Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. № 1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю»</p>	<p>Власник (засновник), керівник закладу освіти</p>
<p>Підготовка керівного складу закладу освіти. Організація та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань із питань цивільного захисту, Днів</p>	<p>Кодекс цивільного захисту України; Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>

<p>цивільного захисту, Тижнів знань з основ безпеки життєдіяльності, Тижнів безпеки дитини</p> <ul style="list-style-type: none"> • призначення посадової особи з питань цивільного захисту; • проходження керівним складом та відповідальними особами функціонального навчання з питань цивільного захисту; • наявність розробленого та погодженого Графіку проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань на поточний рік, стан його виконання, наявність підтвердних матеріалів 	<p>«Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», Постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту»; наказ МВС від 28.11.2019 № 991 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту»</p>	
<p>ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТРАВМАТИЗМУ ТА БЕЗПЕКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ</p>		
<p>Забезпечення наявності комплексу затверджених норм і правил щодо безпеки для життя і здоров'я у закладі освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • правила безпеки у навколишній території, подвір'ї і у приміщеннях закладу освіти; • рекомендації щодо безпечної дороги до школи; • правила безпеки при заняттях фізичною культурою; • правила (протоколи) дій у надзвичайних ситуаціях; • процедури повідомлення щодо порушення норм і правил безпеки; • призначено особу /осіб, відповідальних за дотримання норм і правил щодо безпеки життя і здоров'я учнів, персоналу і відвідувачів; • визначено порядок навчання дітей і підвищення кваліфікації персоналу з питань безпеки; 	<p>Наказ МОЗ України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»; Постанова КМУ від 26.06.2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»; Наказ МОН України від 21.11.2016 р. № 1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності)</p>	<p>Засновник (засновники), керівник ЗЗСО</p>

<ul style="list-style-type: none"> • комплекс норм і правил безпеки зведено у кодекс, а найбільш важливі правила розміщено на видноті. 	<p>єдиної державної системи цивільного захисту».</p>	
<p>Забезпечення безпеки для життя і здоров'я учнів, навколишньої території, подвір'я і приміщення закладу освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • огороження пришкольньої території парканом; 	<p>Наказ МОЗ України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», Постанова КМУ від 26.06.2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», Наказ МОН України від 21.11.2016 р. № 1400 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту»</p>	<p>Засновник (засновники) закладу освіти, керівник ЗЗСО</p>
<ul style="list-style-type: none"> • створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища з урахуванням пропозицій органів (підрозділів) Національної поліції (шляхом встановлення кнопок тривожного сповіщення, камер відеоспостереження, турнікетів, фізичної охорони тощо); 	<p>ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145–VIII (Редакція станом на 08.08.2021 р.) (ст. 26), нормативні акти щодо охорони ЗЗСО відсутні</p>	<p>Засновник (засновники), керівник ЗЗСО, поліція охорони</p>
<ul style="list-style-type: none"> • встановлення зовнішньої та внутрішньої системи відеоспостереження у будівлях закладів загальної середньої освіти з облаштування диспетчерського пункту з подальшою передачею сигналів на пульт регіонального підрозділу Національної поліції для синхронного спрацювання з існуючим комплексом «Безпечне місто» в м. Полтава; • залучення представників освітнього середовища, територіальних громад для проведення спільних заходів з 	<p>ЗУ «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» № 2899-IV (Редакція станом на 01.01.2021 р.); ЗУ «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту</p>	<p>Засновник (засновники), керівник ЗЗСО, підрозділи поліції ГУНП в Полтавській області</p>

<p>припинення продажу дітям алкогольних напоїв та тютюнових виробів, у першу чергу, поблизу закладів освіти, та у разі виявлення факту продажу дітям алкогольних напоїв та тютюнових виробів збір відповідних матеріалів до поліції для подальшого анулювання ліцензій на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами;</p> <ul style="list-style-type: none"> • обов'язкове інформування відповідних місцевих органів державної влади щодо батьків, інших законних представників, які не виконують обов'язки щодо виховання дітей, жорстоко з ними поводяться чи вчиняють стосовно дітей домашнє насильство та притягнення останніх до відповідальності; • дотримання Закону України «Про захист персональних даних» щодо учасників освітнього процесу; 	<p>етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» від 19.12.1995 р. № 481/95-ВР;</p> <p>Постанова КМУ від 13.09.2017 р. № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів»;</p> <p>Постанова КМУ від 03.10.201 р. № 800 «Про порядок взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів та установ під час забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров'ю»;</p> <p>ЗУ «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 р. № 2297-VI</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • дотримання законодавства про захист персональних даних: • недопущення збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди; 	<p>Конституції України (ч. 2, ст. 11) ЗУ «Про інформацію» 02.10.1992 р. № 2657-XII (ст. 32)</p>	<p>Керівник ЗЗСО, учасники освітнього процесу (вчителі, працівники закладу, учні, батьки), підрозділи поліції ГУНП в Полтавській області</p>
<ul style="list-style-type: none"> • проведення фото- відеофіксації лише за згодою особи, крім випадків фіксації протиправних дій із подальшим 	<p>Цивільний кодексу України (ст. 307), ЗУ «Про інформацію» 02.10.1992 р.</p>	<p>Керівник ЗЗСО, учасники освітнього процесу</p>

<p>направленням до органів поліції для відповідного реагування та недопущення поширення фото- відеоматеріалів через ресурси соціальних мереж, мобільних додатків чи інших ЗМІ;</p>	<p>№ 2657-ХІІ (зі змінами) (ч. 1, ст. 21)</p>	<p>(вчителі, працівники закладу, учні, батьки), підрозділи поліції ГУНП в Полтавській області</p>
<ul style="list-style-type: none"> • при організації охорони враховувати, що за ступенем небезпечності злочинних посягань заклади освіти належать до 2 категорії підвищеного криміногенного ризику; 	<p>Наказу МВС від 07.07.2017 р. № 577 «Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів» (р. ІІІ, п.13),</p>	<p>Керівник ЗЗСО, поліція охорони</p>
<ul style="list-style-type: none"> • попередження вчинення адміністративних та кримінальних правопорушень шляхом проведення освітніх заходів із залученням працівників поліції 	<p>ЗУ «Про національну поліцію» 02.07.2015 р. № 580-VIII (зі змінами) (ч.3 ст. 89, пп. 1,17 ч.1 ст. 23)</p>	<p>Керівник ЗЗСО, підрозділи поліції ГУНП в Полтавській області, громадські організації</p>
<p>Здійснення навчання педагогічних працівників закладу у співпраці із представниками профільних відомств з питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проведення роз'яснювальної роботи серед дітей та їхніх батьків стосовно шкідливості впливу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, алкогольних напоїв та тютюнових виробів на здоров'я та розвиток дітей, а також відповідальності за порушення законодавства у зазначеній сфері; • проведення роз'яснювальної роботи з батьками щодо своєчасного виявлення фактів немедичного вживання дітьми наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, а також лікарських засобів не за призначенням; • проведення роз'яснювальної роботи серед дітей та їхніх батьків стосовно шкідливості впливу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, алкогольних (у тому числі слабоалкогольних, винних та енергетичних) напоїв, куріння трав'яних та тютюнових 	<p>ЗУ від 18.12.2019 р. № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (Редакція станом на 08.08.2021)); Кодекс України про адміністративні правопорушення</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>

<p>виробів на здоров'я та розвиток дітей, а також відповідальності за порушення законодавства у зазначеній сфері;</p> <ul style="list-style-type: none"> • проведення роз'яснювальної роботи з батьками щодо своєчасного виявлення фактів немедичного вживання дітьми наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також лікарських засобів не за призначенням чи з перевищенням дозування. 		
<p>Забезпечення безпеки об'єктів фізичного виховання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • під час уроків фізичного виховання всі учні можуть активно займатись фізкультурою, без загрози переповнення залу або ризиків для безпеки учнів; 		Керівник ЗЗСО
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення спортивного обладнання та інвентарю. 	Наказ МОН України від 03.07.2020 р. № 889 «Про затвердження Типового переліку обладнання та інвентарю для фізкультурно-спортивних приміщень закладів освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти» (п.1.)	Засновник ЗЗСО
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення спортивного обладнання та інвентарю. 	Наказ МОН України від 03.07.2020 р. № 889 «Про затвердження Типового переліку обладнання та інвентарю для фізкультурно-спортивних приміщень закладів освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти» (п.1.)	Засновник ЗЗСО
<p>Забезпечення активного нагляду за безпекою учнів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • передбачення та ефективне реагування на небезпечні ситуації; • засудження штовхання та знущання; • заохочення соціально орієнтованої поведінки, як то співпраця, вирішення конфліктів і допомога іншим. 		Керівник ЗЗСО
<p>Забезпечення наявності плану кризового реагування:</p>		Керівник ЗЗСО

<ul style="list-style-type: none"> • визначені ролі та обов'язки в команді кризового реагування; • процедури співпраці з місцевими правоохоронними органами та установами системи управління з питань надзвичайних ситуацій; • «тривожна скринька», яка містить такі аварійні засоби, як: список учнів і співробітників, екстрені телефонні номери, рації, карта та плани поверхів школи, розташування енергетичних та інженерних мереж; • плани ранньої евакуації закладу, переміщення учнів у безпечне місце, і зачинення будівлі; • визначені місця зустрічі для учнів та їхніх сімей; • стратегія інформування персоналу закладу, сімей та громадськості щодо планів закладу; • процедури при поводженні з підозрілими пакетами або конвертами, в тому числі заходи з мінімізації впливу біологічних і хімічних речовин; • список контактів стрес-консультантів та інших консультативних і психологічних служб; • плани відновлення занять; • оцінка зусиль з відновлення. 		
<p>Забезпечення здорових, безпечних і комфортних умов навчання та праці:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обізнаність учнів та працівників закладу освіти з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх; • обізнаність працівників закладу із правилами поведінки в разі нещасного випадку з учнями та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їхнього стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях; • створення умов для безпечного використання мережі 	<p>Наказ МОЗ України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>

<p>Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті;</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • безумовне дотримання правил безпеки під час проведення занять із фізичної культури і спорту всіма учасниками освітнього процесу; 	<p>Наказ МОН України від 01.06.2010 р. № 521 «Про затвердження Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах» (р. I, п.1.2.);</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>
<ul style="list-style-type: none"> • обов'язковий поділ класу на групи дівчат і юнаків під час вивчення предмета «фізична культура» в 10-11 класах. 	<p>Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (додаток 2, п. 6.).</p>	
<p>БЕЗПЕЧНЕ ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення відповідності будівель, споруд і приміщень закладів освіти вимогам доступності згідно з державними будівельними нормами і стандартами <p><u>Примітка.</u> Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. ДБН В.2.2-40:2018. – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018. – Режим доступу: http://dreamdim.ua/wp-</p>	<p>ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (Редакція станом на 17.06.2022) (ст. 20, п. 4); Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (п. 3);</p>	<p>Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та ЗЗСО</p>

content/uploads/2019/03/DBN-V2240-2018.pdf		
<ul style="list-style-type: none"> • дотримання вимог безпечного перебування учнів з ООП у ресурсній кімнаті; 	Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) (п.12).	Керівник ЗЗСО
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення підвезенням до закладу освіти дітей з ООП за кошти місцевих бюджетів (із забезпеченням доступності відповідного транспорту для осіб з порушенням зору, слуху, опорно-рухового апарату та інших маломобільних груп населення); 	ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (Редакція станом на 17.06.2022) (ст.13, п.4);	Органи місцевого самоврядування різних адміністративно-територіальних одиниць
<ul style="list-style-type: none"> • здійснення адаптації (у разі необхідності модифікації) освітнього середовища, навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП; 	Наказ МОН України від 08.06.2018 р. № 609 «Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти» (р. VII);	Голова команди супроводу (директор або заступник директора з навчально-виховної роботи), асистент вчителя
<ul style="list-style-type: none"> • створення особам з ООП умови для здобуття освіти нарівні з іншими особами шляхом належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та/або розумного пристосування; 	ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (Редакція станом на 17.06.2022) (ст.19, п.4);	Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та ЗЗСО
<ul style="list-style-type: none"> • утворення інклюзивних та/або спеціальних груп подовженого дня для учнів з ООП; 	ЗУ «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. № 463-IX (Редакція станом на 01.07.2022 р.) (ст. 26, п. 1);	Керівник ЗЗСО
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення допуску спеціально підготовленого асистента учня до освітнього процесу; 	ЗУ «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. № 463-IX (Редакція станом на 01.07.2022 р.) (ст. 26, п. 7);	Керівник ЗЗСО
<ul style="list-style-type: none"> • надання в закладі освіти для дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються 	Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 (Про затвердження	Керівник ЗЗСО

<p>на кріслах колісних або мають порушення зору, слуху, соціальних послуг із переліку базових соціальних послуг відповідно до законодавчої бази України (в тому числі послуги фізичного супроводу осіб та переклад жестовою мовою).</p> <p><u>Примітка:</u> Детально з переліком базових соціальних послуг можна ознайомитися у Наказі Міністерства соціальної політики України від 25.03.2021 №147 (Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги);</p>	<p>Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) (п.18).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> здійснення навчання дітей, які є сліпими, глухими чи сліпоглухими, за допомогою найбільш прийнятних для таких дітей мов, методів і способів спілкування в освітньому середовищі (використання в освітньому процесі української жестової мови та/або абетки Брайля); 	<p>ЗУ «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. № 463-IX (Редакція станом на 01.07.2022 р.) (ст. 9, п. 1);</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>
<ul style="list-style-type: none"> проведення інформаційно-просвітницької роботи у закладі освіти серед педагогічних працівників, батьків і дітей з метою недопущення дискримінації та порушення прав дитини, формування дружнього та неупередженого ставлення до дітей з ООП. 	<p>Наказ МОН України від 08.06.2018р. № 609 «Про затвердження примірнього положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти» (р. IV).</p>	<p>Члени команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти</p>
<ul style="list-style-type: none"> у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можливе застосування дистанційно-очної (змішаної) форми здобуття освіти. 	<p>Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) (п.1).</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>
<ul style="list-style-type: none"> у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити 	<p>Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>

<p>своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку інклюзивно-ресурсного центру.</p>	<p>середньої освіти) (п.5).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу. 	<p>Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) (п.6).</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>
<ul style="list-style-type: none"> у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) засідання команди можуть проходити в режимі он-лайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі 	<p>Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) (п.7).</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>
<ul style="list-style-type: none"> у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) можуть проводитися фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації. 	<p>Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) (п.13).</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>
<ul style="list-style-type: none"> на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи. 	<p>Постанова КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957 (Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) (п.20).</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>

ПОСЛУГИ З ХАРЧУВАННЯ ТА ДОТРИМАННЯ МЕДИЧНИХ ВИМОГ

<p>Забезпечення учнів безпечною, якісною, повноцінною та корисною їжею відповідно до норм харчування</p>	<p>Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»; Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;</p>	<p>Засновник (засновники), керівник ЗЗСО та суб'єкти господарської діяльності, які надають послуги з харчування</p>
<ul style="list-style-type: none"> • організація в закладі гарячого харчування; 	<p>Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»;</p>	<p>Засновник (засновники), керівник ЗЗСО та суб'єкти господарської діяльності, які надають послуги з харчування</p>
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення харчування учнів з особливими дієтичними потребами, у тому числі з непереносимістю глютену та лактози; 	<p>Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»; Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;</p>	<p>Засновник (засновники), керівник ЗЗСО та медичний працівник</p>
<ul style="list-style-type: none"> • організація харчування груп продовженого дня; 	<p>Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»;</p>	<p>Засновник (засновники), керівник ЗЗСО та суб'єкти господарської діяльності, які надають послуги з харчування</p>

<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення харчування дітей з ООП; 	<p>ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145–VIII (Редакція станом на 17.06.2022 р.) (ст.56, п.3);</p>	<p>Органи державної влади та органи місцевого самоврядування</p>
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення харчування учнів пільгових категорій; 	<p>ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145–VIII (Редакція станом на 17.06.2022 р.) (ст. 56), ЗУ «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 01.06.2000 р. № 1768-III (зі змінами); ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 р. № 3551-XII (зі змінами); ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення безкоштовним харчуванням дітей внутрішньо переміщених осіб» від 16.01.2020 р. № 474-IX; ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення безкоштовним харчуванням дітей, один із батьків яких загинув (пропав безвісти), помер під час захисту незалежності та суверенітету України» від 05.11.2020 р. № 978-IX</p>	<p>Органи державної влади та органи місцевого самоврядування</p>
<ul style="list-style-type: none"> • робота буфету (в асортименті продукції відсутні чіпси, солодкі газовані напої, фастфуду та інші продукти, які заборонено реалізувати у шкільних буфетах, розміщених у закладах освіти); 	<p>Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (Загальна частина, п. 11)</p>	<p>Засновник (засновники), керівник відповідного закладу, а також постачальник (постачальники) харчових продуктів та/або послуг із харчування</p>
<ul style="list-style-type: none"> • постачання в заклад освіти якісної та безпечної харчової 	<p>ЗУ «Про основні принципи та вимоги</p>	<p>Засновник (засновники),</p>

<p>продукції;</p>	<p>до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР (зі змінами); Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»; Наказ Мінекономіки від 03.12.2020 р. № 2532 «Про затвердження Гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів на потужностях, розташованих у закладах загальної середньої освіти»; Наказ Мінекономіки від 09.12.2020 р. № 2489 «Про внесення змін до Методичних настанов щодо розроблення, запровадження та використання постійно діючих процедур, які базують на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках в закладах освіти»; Наказ Мінагрополітики від 01.10.2012 р. № 590 «Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)»;</p>	<p>керівник відповідного закладу, а також постачальник (постачальники) харчових продуктів та/або послуг з харчування</p>
<ul style="list-style-type: none"> забезпечення приготування здорової та безпечної їжі. 	<p>ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 р. №</p>	<p>Засновник (засновники), керівник відповідного закладу, а також</p>

	<p>771/97-ВР (зі змінами); Наказ Мінекономіки від 03.12.2020 р. № 2532 «Про затвердження Гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів на потужностях, розташованих у закладах загальної середньої освіти»; Наказ Мінекономіки від 09.12.2020 р. № 2489 «Про внесення змін до Методичних настанов щодо розроблення, запровадження та використання постійно діючих процедур, які базують на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках в закладах освіти»; Наказ Мінагрополітики від 01.10.2012 р. № 590 «Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)».</p>	<p>постачальник (постачальники) харчових продуктів та/або послуг з харчування</p>
<p>Організація в закладі освіти питного режиму</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідність напоїв, які продаються в закладі, стандартам здорового харчування; 	<p>Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»; Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах</p>	<p>Засновник (засновники), керівник відповідного закладу, а також постачальник (постачальники) харчових продуктів та/або послуг з харчування</p>

<ul style="list-style-type: none"> • доступ до безкоштовної питної води; • організація в закладі освіти питного режиму. 	<p>оздоровлення та відпочинку»;</p> <p>Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти».</p>	<p>Засновник (засновники), керівник відповідного закладу, а також постачальник (постачальники) харчових продуктів та/або послуг з харчування</p>
<p>Дотримання вимог санітарного законодавства до шкільної їдальні</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • функціонування системи забезпечення життєдіяльності: водопостачання, водовідведення та опалення; повітряно-тепловий режим; природне та штучне освітлення; шум та вібрація. 	<p>ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР (зі змінами);</p> <p>Наказ Мінекономіки від 03.12.2020 р. № 2532 «Про затвердження Гігієнічних вимог до виробництва та обігу харчових продуктів на потужностях, розташованих у закладах загальної середньої освіти»;</p> <p>Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205 р. «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти».</p>	<p>ЗЗСО</p>
<p>Здійснення заходів внутрішнього контролю за організацією харчування учнів</p>	<p>ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145–VIII (Редакція станом на 17.06.2022 р.) (ст.25), Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою КМУ від 27.08.2010 р. № 778 (п. 95)</p> <p>Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та</p>	<p>Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, керівник та працівники ЗЗСО, представники організації, яка забезпечує харчування учнів, батьківських комітетів.</p>

	Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»;	
• призначення особи, відповідальної за організацію харчування дітей;	Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»;	Керівник ЗЗСО
• створення бракеражної комісії;	Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»;	<i>Для бракеражу готової продукції:</i> завідувач виробництва (кухар-бригадир) їдальні закладу освіти (закладу харчування), медичний працівник, особа, відповідальна за організацію харчування учнів, представники батьківської громадськості. <i>Для бракеражу сирової продукції:</i> Комірник, завідувач виробництва (кухар-бригадир) їдальні закладу освіти (закладу харчування), кухар
• здійснення щоденного контролю за якістю послуг харчування.	Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»; Наказ Міністерства охорони здоров'я	Керівник ЗЗСО та медичний працівник

	України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти».	
Організація інформаційно-просвітницької діяльності та формування культури харчування		
<ul style="list-style-type: none"> • наявність виставлених розмірених за вагою контрольних порцій страв на день; • наявність у їдальні добових проб кожної страви раціону; • створення в їдальні або поряд умов для дотримання особистої гігієни здобувачів освіти; • забезпечення приміщення їдальні (харчоблоку) холодною та гарячою проточною водою; 	Постанова КМУ від 24.03.2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку».	Виконавчий орган місцевого самоврядування, адміністрація ЗЗСО, власник закладу
<ul style="list-style-type: none"> • проведення заходів, присвячених здоровому споживанню харчових продуктів, наприклад: тематичні уроки/тижні з питань впливу харчових продуктів на здоров'я; ярмарки продуктів здорового харчування; конкурс «Найкращий коктейль» на основі мінеральної води, натуральних соків, домашнього лимонаду, холодних чаїв; екскурсії на виробництво харчових продуктів із залученням партнерів-виробників; конкурси малюнків та виробів для молодших школярів, флешмоби для старшокласників, наприклад «Мій здоровий сніданок»; підготувати збірки «Здорові рецепти моєї родини»; проводити семінари, тренінги, зустрічі з дієтологами для учнів і їхніх батьків із питань здорового харчування, зокрема розладів, пов'язаних із харчуванням, таких як ожиріння, булімія. 		Виконавчий орган місцевого самоврядування, адміністрація ЗЗСО, власник закладу,
Організація медичного обслуговування		
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення медичними виробами, лікарськими засобами та іншими матеріалами, які повинні бути у складі медичної укладки для надання медичної допомоги у медичному пункті закладу освіти; 	Наказ МОЗ України 06.04.2021 р. № 637 «Про затвердження Примірного переліку медичних виробів, лікарських засобів та інших матеріалів, які повинні бути у складі	Засновник ЗЗСО

	медичної укладки для надання медичної допомоги у медичному пункті закладу освіти» (п.2.);	
<ul style="list-style-type: none"> здійснення контролю за проходженням працівниками, обов'язкових профілактичних медичних оглядів відповідно до законодавства; 	Порядок організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (затверджений Постановою КМУ від 24.03.2021 р. № 305);	Медичний працівник ЗЗСО
<ul style="list-style-type: none"> організація медичного обслуговування здобувачів освіти; 	Постанова КМУ від 20.01.2021 р. № 31 «Про затвердження Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти»; наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.08.2010 р. № 682 «Про удосконалення медичного обслуговування учнів загальноосвітніх навчальних закладів (п.2.1.);	Медичний працівник, що працює у ЗЗСО та входить до штату закладу освіти або відповідного закладу охорони здоров'я
<ul style="list-style-type: none"> організація медичного обслуговування дітей з ООП; 	Наказ МОН України від 08.06.2018р. № 609 (Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти) (р. V); наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.08.2010 р. № 682 «Про удосконалення медичного обслуговування учнів загальноосвітніх навчальних закладів»;	Соціальний педагог, керівник закладу, медичний працівник закладу (за окремі завдання), команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП

<ul style="list-style-type: none"> • медико-педагогічні спостереження під час уроків із фізичного виховання, динамічної перерви, занять спортивних секцій, змагань та інших форм фізичного виховання. 	<p>Наказ МОЗ України та МОН України від 20.07.2009 р. № 518/674 «Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах».</p>	<p>Керівник ЗЗСО, медичний працівник</p>
<p>Створення безпечних умов середовища життєдіяльності</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • будівля закладу освіти повинна забезпечувати оптимальні умови для організації освітнього процесу; • безпечність для здоров'я дітей усіх матеріалів, що застосовуються для оздоблення приміщень закладу освіти, його структурних підрозділів; • забезпечення функціонування систем водозабезпечення, водовідведення, вентиляції, опалення, освітлення; • підтримання належного повітряно-теплого режиму; • забезпечення організації лабораторного контролю показників мікроклімату, вмісту шкідливих речовин у повітрі внутрішніх приміщень, рівнів освітленості тощо; • забезпечення своєчасного проведення ремонтних робіт у закладі освіти та облаштування пришкольньої території. 	<p>Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;</p>	<p>Засновник, керівник ЗЗСО</p>
<p>Організація освітнього процесу</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти; • дотримання вимог до організації роботи з технічними засобами навчання; • застосування підходів для адаптації та інтеграції учнів до освітнього процесу, професійної адаптації працівників; 	<p>ЗУ «Про повну середню освіту» (ст. 10); наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;</p>	<p>Засновник, керівник ЗЗСО</p>
<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення санітарно-гігієнічних норм під час проведення занять із фізичної культури. 	<p>Наказ МОЗ України від 25.09.2020 р. № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» (р. II,</p>	<p>Керівник ЗЗСО</p>

	п. 2.; р. III, п. 28, р. IV, п.6,п.7, додаток 4).	
Організація навчання педагогів і санітарно-просвітницької роботи		
• удосконалення підготовки педагогічних працівників з надання домедичної допомоги;	Наказ МОЗ України від 29.03.2017 р. № 346 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».	Керівник ЗЗСО
• активізація просвітницької роботи серед учасників освітнього процесу щодо підвищення поінформованості з питань здорового способу життя.		Керівник ЗЗСО
ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА		
Забезпечення закладів освіти фахівцями психологічної служби (практичними психологами, соціальними педагогами):	ЗУ «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145–VIII (Редакція станом на 08.08.2021 р.) (ст.76. Психологічна служба та соціально-педагогічний патронаж у системі освіти); Наказ МОН України від 22.05.2018 № 509 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України»;	Засновник (засновники), керівник ЗЗСО.
• забезпечення ставками, відповідно до типових штатних нормативів закладів освіти різних типів;	Наказ МОН від 03.07.2017 № 948 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки і Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України»; Наказ МОН України від 06.12.2010 № 1205 «Про затвердження Типових штатних нормативів закладів загальної	Засновник (засновники), керівник ЗЗСО.

	середньої освіти»;	
• дотримання вимог щодо освітнього рівня фахівців;	Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 24.11.2020 №2425-20 «Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти»;	Керівник ЗЗСО
• забезпечення робочим місцем, яке розташоване в окремому кабінеті.	Наказ МОН України від 19.10.2001 № 691 «Про затвердження Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів».	Керівник ЗЗСО
Забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах (Примітка: Складні життєві обставини, в яких перебуває дитина, - умови, що негативно впливають на життя дитини, стан її здоров'я та розвиток (інвалідність, тяжка хвороба, безпритульність, перебування у конфлікті із законом, залучення до найгірших форм дитячої праці, залежність від психотропних речовин, інші види залежності, жорстоке поводження, зокрема домашнє насильство, у тому числі у разі, коли кривдником є дитина, ухилення батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків, обставини стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо), установлені за результатами оцінювання потреб дитини та її сім'ї у соціальних послугах (п.2 Порядку). Координацію діяльності щодо виявлення та захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також безпосереднє ведення їх справ здійснюють служби у справах дітей (п. 7 Порядку):	Порядок забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження (затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»):	Засновник (засновники), керівник ЗЗСО, працівники підрозділів поліції ГУНП в Полтавській області, служби у справах дітей, закладів охорони здоров'я, соціального захисту населення.
• виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у випадку встановлення або отримання інформації	п. 5 Порядку;	Керівник ЗЗСО

<p>про наявність (у тому числі ймовірно);</p> <ul style="list-style-type: none"> • взаємоінформування суб'єктами виявлення та/або організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, надання інформації про дитину та її законних представників, необхідну для забезпечення її соціального захисту; 		
<ul style="list-style-type: none"> • надання інформації службі у справах дітей за місцем проживання (перебування) дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, під час прийняття рішення про взяття її на облік (про особливості виховання, навчання та розвитку дитини, її особливі освітні потреби, особливості поведінки дитини з однолітками та дорослими, стан відвідування нею занять, у тому числі частоту їх пропусків без поважних причин, випадки булінгу (цькування), вчиненого дитиною або стосовно неї, стан заінтересованості законних представників дитини у виховному/навчальному процесі дитини тощо); 	п. 15 Порядку;	Керівник ЗЗСО
<ul style="list-style-type: none"> • надання службі у справах дітей пропозиції щодо кандидатур для формування персонального складу міждисциплінарної команди, утвореної відповідно до пункту 20 цього Порядку, для соціального захисту конкретної дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, забезпечити участь посадових осіб суб'єктів у роботі такої міждисциплінарної команди; 	п. 20 Порядку;	Керівник ЗЗСО.
<ul style="list-style-type: none"> • здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству (ст. 11, п.2 ЗУ «Про запобігання та протидію домашньому насильству»); • оприлюднення на сайтах закладів освіти даних про суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі на регіональному і місцевому рівні, та забезпечення доступності інформації про їх функції та обов'язки у запобіганні та протидії домашньому насильству; • оприлюднення на сайтах закладів освіти телефонів гарячих ліній, куди звертатися у випадках домашнього насильства 	<p>ЗУ «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 5, ст.35) {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2671-VIII від 17.01.2019, ВВР, 2019, № 18, ст.73});</p> <p>Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у</p>	Керівник ЗЗСО, практичний психолог, соціальний педагог закладу освіти, класний керівник.

<p>(Національної поліції, Урядовий контактний центр, Система безоплатної правової допомоги, Національна дитяча «гаряча лінія» Центру «Ла Страда-Україна»);</p> <ul style="list-style-type: none"> • запровадження в закладах освіти заходів на формування у учасників освітнього процесу практичних навичок користування «гарячою телефонною лінією», формулювати повідомлення про випадки насильства, булінгу, шукати та отримувати підтримку і захист у близькому оточенні; упевненості та позитивного ставлення до повідомлень про випадки булінгу (цькування), домашнього насильства, отримання кризової психологічної допомоги. 	<p>сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» (п.39); Наказ МОН України від 02.10.2018 р. № 1047 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників з іншими органами та службами»; Наказ МОН України від 06.09.2000 р. № 434 «Про затвердження Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти».</p>	
<p>Забезпечення умов щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти:</p>	<p>ЗУ «Про освіту» від 5.09.2017 р. № 2145-III (зі змінами):</p>	<p>Засновник (засновники), керівник ЗЗСО.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування); • затвердження та оприлюднення плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти; • розгляд заяв про випадки булінгу (цькування) від здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; • скликання засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування; • виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування); • повідомлення уповноваженим підрозділам органів 	<p>- Стаття 26. Керівник закладу освіти, п.3;</p>	<p>Керівник ЗЗСО.</p>

<p>Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • здійснення контролю за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти; • розгляду скарг про відмову у реагуванні на випадки білінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг; • сприяння створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу; 	<p>- Стаття 25. Права і обов'язки засновника закладу освіти, п.2;</p>	<p>Засновник закладу освіти.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • інформаційно-просвітницької діяльності серед учасників освітнього процесу щодо булінгу (цькування) та нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у міжособистісних стосунках; • профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню дитиною та стосовно дитини булінгу (цькування); • координації діяльності та взаємодії між закладами освіти та іншими суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці з метою урахування пропозицій до плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладах освіти; • вжиття заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування) в закладах освіти, стали його свідками або потерпіли від булінгу (цькування) (згідно з рішеннями комісії закладів освіти з розгляду випадків булінгу (цькування)); • проведення моніторингу ефективності виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію 	<p>Наказ МОН України 26.02.2020 № 293 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти»;</p> <p>Наказ МОН України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»;</p> <p>Розпорядження голови Полтавської обласної державної адміністрації від 01.12.2020 № 691 «Про затвердження Концепції реалізації державної політики щодо запобігання та протидії булінгу (цькування) у закладах освіти Полтавської області на 2021-2023 роки».</p>	<p>Засновник (засновники) закладу освіти, керівник ЗЗСО, практичні психологи, соціальні педагоги, класні керівники,</p>

<p>булінгу (цькуванню) в закладів освіти;</p> <ul style="list-style-type: none"> • включення до щорічного плану підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників (з відривом чи без відриву від освітнього процесу) підготовки з питань формування соціальних компетентностей та навичок запобігання та протидії булінгу (цькуванню); • запровадження в закладах освіти заходів на формування у учасників освітнього процесу практичних навичок користування «гарячою телефонною лінією», формулювати повідомлення про випадки насильства, булінгу, шукати та отримувати підтримку і захист у близькому оточенні; упевненості та позитивного ставлення до повідомлень про випадки булінгу (цькування), отримання кризової психологічної допомоги; • науково-методичний та навчально-методичний супровід підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників щодо формування соціальних компетентностей і навичок запобігання та протидії булінгу (цькуванню). 		
<p>Психологічне забезпечення інклюзивного середовища:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проведення інформаційно-просвітницької роботи у закладі освіти серед педагогічних працівників, батьків і дітей з метою недопущення дискримінації та порушення прав дитини, формування дружнього та неупередженого ставлення до дітей з особливими освітніми потребами; • проведення просвітницької роботи щодо формування психологічної готовності в учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі; • надання рекомендацій, консультацій та методичної допомоги педагогічним працівникам закладу освіти у роботі з дитиною з особливими освітніми потребами, що стосується психологічної компетентності; • підвищення рівня обізнаності педагогів, батьків щодо особливостей психологічного розвитку дітей з особливими 	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»; Наказ МОН України від 08.06.2018р. № 609 «Про затвердження примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти» (р. IV, V).</p>	<p>Керівник ЗЗСО, члени команди психолого-педагогічного супроводу (вчителі-предметники, асистент вчителя, практичний психолог, соціальний педагог, фахівці інклюзивно-ресурсного центру).</p>

<p>освітніми потребами та специфіки індивідуалізації процесу їх навчання та виховання;</p> <ul style="list-style-type: none"> • вивчення та моніторинг психічного розвитку дитини з особливими освітніми потребами; • консультативна роботи з батьками дитини з особливими освітніми потребами; • забезпечення соціально-педагогічного патронажу дитини з особливими освітніми потребами та її батьків; • науково-методичний та навчально-методичний супровід підвищення кваліфікації педагогічних (науково-педагогічних) працівників щодо формування інклюзивної компетентності (практичних психологів, соціальних педагогів та інших педагогічних працівників закладів освіти). 		
<p>Забезпечення психологічної допомоги дітям та іншим учасникам освітнього процесу в кризових ситуаціях та дітям, що пережили психотравмуючі події <i>(Примітка: Відповідно до Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 24.02.2022 «Про введення в дію плану оборони України та Зведеного плану територіальної оборони України», (далі-Плану) введеного в дію Указом Президента України від 24.02.2022 № 70/202 Міністерство, заклади та установи освіти визначені співвиконавцями Плану заходів у п.2.7.4. щодо створення умов для медичної, психологічної, педагогічної реабілітації та соціальної реінтеграції дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, а також у п.2.7.5. в частині надання соціально-психологічної допомоги для жертв насильства та торгівлі людьми. - див. Лист МОН України від 29.03.2022 № 1/3737-22):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • інформування учасників освітнього процесу щодо можливості отримання психологічних послуг у закладі освіти; • наявність списку контактів безкоштовної кризової психологічної допомоги в період війни в країні, 	<p>ЗУ «Про освіту» від 5.09.2017 р. № 2145-III (зі змінами); Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 24.11.2020 №2425-20 «Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти» (розділ 4, 5); Наказ МОН України від 22.05.2018 № 509 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України» (розділ III. Основні завдання, принципи та функції психологічної служби; п.1, 3, 4); Лист МОН України від 29.03.2022 № 1/3737-22 «Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в</p>	<p>Керівник 33СО, практичний психолог.</p>

<p>оприлюднення на сайтах закладів освіти;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● підвищення компетентності практичних психологів, соціальних педагогів та інших педагогічних працівників з питань надання першої психологічної допомоги; ● підвищення компетентності практичних психологів, соціальних педагогів та інших педагогічних працівників з питань надання психологічної допомоги дітям, які пережили психотравмуючі події; ● провадження в роботу з дітьми в закладах освіти програм формування стійкості до стресу, розвитку резилієнсу в дітей, психосоціальної допомоги дітям, які пережили психотравмуючі події; ● профілактика емоційного вигорання практичних психологів, соціальних педагогів та інших педагогічних працівників. 	<p>Україні».</p> <p>Лист МОН України від 04.04.2022 № 1/3872-22 «Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій" Про методичні рекомендації "Перша психологічна допомога. Алгоритм дій»».</p>	
<p>Протидія торгівлі людьми:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● підвищення рівня обізнаності серед батьків та осіб, які їх замінюють, щодо протидії торгівлі дітьми та осіб, які постійно контактують з дітьми у сферах освіти ● підвищення рівня обізнаності населення про причини та наслідки торгівлі людьми шляхом проведення інформаційних кампаній протидії торгівлі людьми серед населення, у тому числі серед дітей; ● створення та поширення в мережі Інтернет та офлайн зрозумілих для дітей матеріалів про ризики торгівлі людьми, включаючи вербування та експлуатацію в Інтернеті, надання допомоги в розвитку вмінь щодо виявлення та уникнення ризиків, захисту, отримання підтримки та допомоги; ● розроблення та впровадження у закладах освіти навчальні та виховні програми з протидії торгівлі дітьми; ● інформування про дітей, які постраждали від торгівлі дітьми (особа, якій стало відомо про дитину, яка страждає / 	<p>Закон України «Про протидію торгівлі людьми»;</p> <p>Постанова КМУ від 22 серпня 2012 року № 783 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми»; Постанова КМУ від 23 травня 2012 року № 417 «Про затвердження Порядку встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми»; Концепція Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 800-р.; Рекомендації щодо усунення ризиків торгівлі людьми у зв'язку з</p>	<p>Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, ЗЗСО</p>

<p>постраждала від торгівлі дітьми, зобов'язана невідкладно та із забезпеченням конфіденційності повідомити про це місцеву державну адміністрацію, органи місцевого самоврядування, органи Національної поліції або органи прокуратури; у разі існування підозри щодо причетності батьків дитини або осіб, які їх замінюють, до торгівлі дітьми особи, які постійно контактують з дітьми, зокрема у сфері освіти, у порядку встановленому законодавством, інформують про це органи Національної поліції або органи прокуратури);</p> <ul style="list-style-type: none"> • залучення до здійснення розробки та впровадження індивідуальної програми допомоги дитині, яка постраждала від торгівлі дітьми; • інформування суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та громадськості щодо результатів діяльності у сфері боротьби з торгівлею людьми. • забезпечення створення і підтримку «гарячих ліній», пунктів консультування та розповсюдження інформаційно-просвітницьких матеріалів із питань попередження торгівлі людьми; • співпраця з об'єднаннями громадян із питань попередження торгівлі людьми; • участь у роботі щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, відповідно до визначеної Кабінетом Міністрів України процедури; • підвищення рівня обізнаності вчителів про ризики торгівлі людьми, розробка методичних рекомендацій щодо виявлення дітей, які постраждали від торгівлі людьми; • зміцнення / установа спільної співпраці суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, для забезпечення надійного і швидкого обміну інформацією з метою своєчасного виявлення або попередження злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми; • вжиття необхідних соціальних, правових, психолого- 	<p>війною в Україні та гуманітарною кризою, розроблені групою експертів з питань протидії торгівлі людьми (GRETA) від 04.05.2022</p>	
---	--	--

педагогічних та інших заходів, спрямованих на виявлення та усунення причин і передумов, що сприяють торгівлі дітьми		
Проведення заходів щодо усунення ризиків торгівлі людьми у зв'язку з війною в Україні та гуманітарною кризою, які розроблено групою експертів Ради Європи з протидії торгівлі людьми (ГРЕТА), а також рекомендація передбачити у планах роботи закладів освіти у 2022/2023 навчальному році заходи щодо запобігання торгівлі людьми	Лист МОН від 18.06.2022 р. № 1/6598-22 «На заміну листа Міністерства освіти і науки від 14.06.2022 № 1/6355-22»	Органи місцевого самоврядування, ЗЗСО
Упровадження в освітній процес заходів щодо підвищення рівня обізнаності здобувачів освітніх послуг та їх батьків з питань запобігання торгівлі людьми	Лист МОН від 25.03.2022 р. № 1/3663-22 «Щодо запобігання торгівлі людьми в умовах воєнної агресії»	Органи місцевого самоврядування, ЗЗСО
ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА		
<i>Примітка: Інформаційна безпека України - складова частина національної безпеки України, стан захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу, інших життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, за якого належним чином забезпечуються конституційні права і свободи людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації, доступ до достовірної та об'єктивної інформації, існує ефективна система захисту і протидії нанесенню шкоди через поширення негативних інформаційних впливів, у тому числі скоординоване поширення недостовірної інформації, деструктивної пропаганди, інших інформаційних операцій, несанкціоноване розповсюдження, використання й порушення цілісності інформації з обмеженим доступом</i>	Стратегія інформаційної безпеки, схвалена рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 15.10.2021 та затверджена Указом Президента України від 28.12.2021 № 685/2021	
Забезпечення матеріально-технічних умов доступу до сучасного обміну інформацією та впровадження цифрових технологій у ЗЗСО	Закони України “Про освіту”, “Про інформацію”, Базовий стандарт загальної середньої освіти	Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та

		його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників
Забезпечення надійного захисту сайту, електронної пошти та інших цифрових інструментів закладу освіти		Керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників/
Забезпечення високого рівня цифрової та інфомедійної грамотності педагогічних працівників <ul style="list-style-type: none"> • підвищення кваліфікації; • методична робота. 		Керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів /відповідно до статуту ЗЗСО та посадових інструкцій його працівників
Забезпечення інтегрованої імплементації у освітній процес цифрової та інфомедійної грамотності: <ul style="list-style-type: none"> • удосконалення змісту освіти та форм освітньої діяльності 		Педагогічні працівники
Забезпечення інформаційної стійкості громадян, для досягнення якої необхідним є виконання таких завдань: <ul style="list-style-type: none"> • протидія дезінформації та інформаційним операціям, насамперед держави-агресора, пропаганді війни, насильства, жорстокості, розпалювання національної, міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі та ненависті, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини; • протидія інформаційним кампаніям, спрямованим на залучення та/або втягування громадян України, у тому числі дітей, до не передбачених законами України воєнізованих чи збройних формувань. • залучення ветеранів російсько-української війни до участі у 		Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів

заходах, спрямованих на формування у гучнів української громадянської ідентичності.		
<p>Підвищення рівня загальної медіакультури, медіагігієни, в т. ч. в соцмережах</p> <ul style="list-style-type: none"> • просвітницькі кампанії в громаді з медіаграмотності, що включають такі компоненти, як розвиток критичного мислення, навички перевірки фактів і визначення маніпуляційних технік, ознайомлення з найпоширенішими порушеннями прав людини із застосуванням інтернет-технологій тощо. 		Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів
<p>Забезпечення дотримання прав особи на збирання, зберігання, використання та поширення інформації, свободу вираження своїх поглядів і переконань</p>		Власник (засновник) або уповноважені ними органи, керівник ЗЗСО та його структурних підрозділів

УКЛАДАЧІ КОНЦЕПЦІЇ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

Литвинюк Людмила Вікторівна – канд. пед. наук, завідувач кафедри філософії і економіки освіти Полтавської академії неперервної освіти ім. М. В. Остроградського, – керівник робочої групи;

Васильєва Наталія Валеріївна – канд. пед. наук, методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти ПАНО ім. М. В. Остроградського;

Головко Леонід Станіславович – заступник начальника управління – начальник відділу пожежної безпеки управління запобігання надзвичайним ситуаціям Головного управління ДСНС України у Полтавській області;

Жданюк Людмила Олексіївна – канд. психол. наук, доцент кафедри розвитку освітніх галузей ПАНО ім. М. В. Остроградського;

Ищенко Тетяна Володимирівна – доктор філософії, майор поліції, старший оперуповноважений в особливо важливих справах 1-го відділу управління міграційної поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області

Катеренчук Наталія Миколаївна – головний спеціаліст відділу безпечності харчових продуктів Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області;

Креслов Сергій Геннадійович – провідний фахівець відділу технічної охорони та логістики Управління поліції охорони в Полтавській області;

Курмишева Ніна Іванівна – канд. пед. наук, доцент кафедри освітньої політики ПАНО ім. М. В. Остроградського;

Максименко Андрій Іванович – методист центру педагогічних інновацій ПАНО ім. М. В. Остроградського;

Маслова Віта Анатоліївна – доцент кафедри педагогічної майстерності та інклюзивної освіти ПАНО ім. М. В. Остроградського;

Москаленко Ірина Миколаївна – підполковник поліції, начальник відділу ювенальної превенції управління превентивної діяльності Головного управління Національної поліції в Полтавській області;

Мусійко Олександр Олександрович – підполковник служби цивільного захисту, начальник відділу організації заходів цивільного захисту Головного управління ДСНС України у Полтавській області;

Новаковський Анатолій Григорович – підполковник поліції, начальник управління міграційної поліції Головного управління Національної поліції в Полтавській області

Русіна Катерина Вікторівна – методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти ПАНО ім. М. В. Остроградського;

Соколова Наталія Миколаївна – начальник відділу безпеки середовища життєдіяльності Управління державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області;

Устименко Тетяна Анатоліївна – канд. психол. наук, доцент, професор кафедри освітньої політики ПАНО ім. М. В. Остроградського;

Хорошева Тетяна Вікторівна – методист навчально-методичного кабінету психологічної служби ПАНО ім. М. В. Остроградського.